

A PÉNZVILÁG

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, IX. ker., Boráros-tér 6. szám
.. Telefonszám: József 67 ..
Főszerkesztő és kiadó telefonja: J. 67
!! Megjelenik minden héten !!

FŐSZERKESZTŐ:
RÓNA LAJOS
FELELŐS SZERKESZTŐ:
POGÁNY BÉLA

Előfizetési árak: Egész évre 20.000 K,
Félévre 10.000 K. Külföldön: Ameriká-
ban egész évre 2 dollár, Cseh-Szlovákiában
200 szokol, Franciaországban 20 frs., Jugo-
sláviában 400 dinár, Német-Ausztriában
100.000 o. K, Romániában 400 lei, Német-
Ausztriában egyes szám ára 2000 o. kor.

Paupera Ferenc önjelöltsége a pénzügyminiszteri székre

Politikai körökben régóta újságolják, hogy Kállay Tibor pénzügyminiszter a külföldi kölcsönnel kapcsolatban el fogja hagyni a pénzügyminiszteri széket és majdan mint tárca nélküli miniszter, kizárólag a külföldi kölcsön lebonyolítását fogja intézni. Ez a híresztelés egészen logikus, de még korántsem aktuális. Egyelőre még kérdéses, hogy a magyar kormány magáévá teszi-e a hatalmak részéről szabott kölcsönfeltételeket és még, ha ezeket el is fogadná, hónapok fognak eltelni, míg a kölcsön első részletét folyósítják. Elképzelhetetlen tehát, hogy Kállay a közeljövőben elhagyná a pénzügyminiszteri széket, hiszen a kölcsönművelet egész komplexuma a pénzügyi tárca tevékenységéhez kapcsolódik. Kállay indította meg a tárgyalásokat és neki kell a következő hónapokban a tárgyalásokat befejezni.

Ha tehát igaz is lenne, hogy Kállay Tibor a kölcsön lebonyolításával kapcsolatban elhagyja a pénzügyminiszteri széket, ez a terv egyelőre a távoli jövő zenéje. Ennek ellenére a sajtó egy része most már egyre türelmetlenebbül káldálgatja Kállay utódját Paupera Ferencnek, a Földhitelbank elnökének személyében. Minthogy pedig a Paupera-hoz közel álló körök ismétlik mindentalan ezt a híresztelést, kézenfekvő, hogy ez a jelölés nem történik Paupera Ferenc tudta nélkül. Paupera régóta készül már erre a szerepre, utóbb mint nemzetgyűlési képviselő is teljes politikai rezerváltságot tanusít, hogy deszignálásának esélyeit ezzel is erősítse. Tegnapi este már maga köré gyűjtötte a közgazdasági sajtónak néhány előkelő képviselőjét, akikkel bizalmasan megismertette programját.

Ez a lázas készülődés azonban egészen hiába való. Paupera hiába jelöli önmagát s hiába animálja az illetékeseket sajtóbeli barátjai útján, ez a szépen kieszelt terv — legalább is belátható időben — nem fog valóra válni. A Pénzvilág ugyanis legilletékesebb helyről arról értesül, hogy soha még az esetleges pénzügyminiszter-váltással kapcsolatban, szóba sem került a Paupera Ferenc neve. Ha pedig érdekelt oldalról előhozakodtak vele, maga a gondolat is rideg elutasításban részesült. Pénzügyi életünknek egyik nagyszülő alakja, akinek a háborúelőtti Magyarország pénzügyi kormányzásában jelentékeny szerepe volt, mikor felemelték előtte Paupera pénzügyminiszter-jelöltségét, így válaszolt:

— Az megtörténhetett Magyarországon, hogy Friedrich Istvánból miniszterelnök lett, de, hogy Paupera pénzügyminiszter legyen, — ott még nem tartunk!

Aki ezt a kijelentést tette, annak a férfinak ma is nagy befolyása van Magyarországi pénzügyi kormányzatára. Ez a nyilatkozat tehát a mi számunkra eldönti Paupera hangosan portált pénzügyminiszter-jelöltségének sorsát. Minthogy azonban a politikában semmi sem lehetetlen, vizsgáljuk meg, milyen gazdaság-szakértelmi és finansziális képességek kvalifikálnák a Földhitelbank elnökét erre a ma hallatlanul fontos pozícióra.

A Földhitelbank nem sokkal a háború után alakult és barátai Pauperát, a volt fiumei közjegyzőt állították az élére. Walder Gyula és

Kohner Adolf báró koncepciója mellett Pauperának nem volt nehéz eredményeket elérni. Sikereinek azonban egy fatális mozgatója volt: *hatalatlan szerencséje*. A Földhitelbank kiterjedt földbirtokokat és erdőségeket szerzett meg a mai utódállamok területén és a háború szerencsétlen kimenetele e vagyontételeket, földrajzi helyzetüknél fogva még értékesebbé tette. A szokolra és dinárra való ártértelekesség egyszerre virágzóvá emelték e középbankunk vagyoni pozícióját. Paupera maga is alaposan kiaknáta a konjunktúrát, és tekintélyes vagyona tett szert. Az utóbbi esztendőben, utánozva más nagyevű bankvezérek példáját, utazgatni kezdett a külföldön és a nyugati pénzpiacok figyelmét felhívta a Földhitelbankra. Külföldi érdekltséget igyekezett az intézethez kapcsolni, azzal a hátsó gondolattal, hogy az intézet hajójából kiemelje a Kohner-céget, a Pesti Hazai Takarékpénztárt, az Angol-Oszták bankot, egy szóval azokat a kipróbált tényezőket, amelyek ezt a hajót annak idején utnak indították és a fiatal, tapasztalatlan Pauperát jóindulattal s szeretettel kormányossá képezték ki. Paupera itthon közhírré tette, hogy egy angol tőkecsoporttal létesített megállapodásokat s minthogy ezt a régi érdekltségek nem helyeselték, az intézethez való nexusukat föloldották. Paupera egyedül maradt, megválasztatta magát az intézet elnökévé, az állítólagos angol bevásárltatta az igazgatóságba, de az angolnak a pénzt nem tudta biztosítani. A beavatottak tudják, hogy az angolok, a híres tőkecsoport a mai napig egyetlen sillinget sem bocsájtott a Földhitelbank rendelkezésére.

Paupera — az angol összeköttetés reményeitől fűtve — itthoni érdekltségeit „leépítette”. Egymásután tette pénzzé hazai iparvállalatait, amelyek ugyan nem voltak jelentékeny vállalatok, de magyar földben gyökereztek. A Földhitelbank vezetője nyíltan hirdette, hogy intézetének magyar nexusait csölkenteni akarja és a súlyt a külföldre kívánja áthelyezni. Kiderült azonban, hogy ehhez a „tranzakcióhoz” hiányzik — a partner. Az angolok nem adtak pénzt, mire Paupera a francia piacon próbálkozott. Hetenkint harminc újságban lehetett olvasni, hogy Paupera Párisban van és — tárgyal. Ma már köztudomásu, hogy a franciák sem álltak kötelnek. Paupera minden tárgyalása kudarcra végződött. Közben itthon a bank, amelynek szorosan bank-szerű tevékenysége a multban is alig volt, még inkább összezsugorodott s tulajdonképp egy mezőgazdasági és favállalat lett belőle. A közép-bankok között, mint bakintézet egyre alacsonyabb rangsorba került a Földhitelbank és a tőzsde ezt úgy appreciálta, hogy a nemrég még 530.000 koronás papiros ma 250.000 koronán áll.

Paupera érezte, hogy valamit tenni kell és egy agilis szervezet bekapcsolásának tervével foglalkozott. Opciót szerzett a Magyar-Amerikai Bank részvényeinek jelentékeny részére s értesülésünk szerint az opciós jogot a lejárat előtt gyakorolni is fogja. Félünk, hogy az agilis és a piacon igen jó hírű Magyar-Amerikai Bankra nem lesz előnyös ez a házasság. Pauperát a külföldi tárgyalásoknál elhagyta hagyományos szerencséje, tehát az egyetlen koncepció, ami a multban sikereinek titka volt.

Ha illetékes helyen egyszer aktív bankvezért akarnának megnyerni a pénzügyminiszteri tárcára, hála Istennek, gazdag a választék. Azért, mert a háborúelőtti és a háború első éveiben való birtokszerzések a konjunktúra folytán, tehát tiszta véletlenségből nagy vagyoni előnyökhöz juttatták a Földhitelbankot és mostani vezérét, Pauperát, ez még nem ajánlólevél a pénzügyminiszteri székre. Hogy is mondta a régi Magyarország pénzügyi kapacitása? Ott még nem tartunk!

Windisch Hermann nyilatkozata a tőkeemelések háromhónapos szüneteltetéséről

A pénzügyminisztériumban a bankvezérekkel tartott tanácskozás során szóba került a többek között az a terv is, hogy a belső kölcsön biztosítása, valamint a tőzsdei árfolyamok javítása érdekében egy bizonyos időre fel kellene függeszteni a részvénytársaságok alaptőke-emelését.

Kérdést intéztünk ebben az ügyben Windisch Hermann kincstári főtanácsoshoz, a Pénzügyi Központ igazgatójához, aki munkatársunknak a következőket volt szíves mondani:

— A bankvezérekkel megtartott értekezleten a jelenlevők közölték a pénzügyminiszterrel, hogy a budapesti nagy vállalatok vagy azok fiókjai a belső kölcsön, illetőleg a szanálási eljárás megkezdésének idejéig a tőzsdét új emissziók kibocsátásával nem terhelik meg. Ez tehát azt jelentené, hogy körülbelül három hónapig egyáltalában nem volna tőkeemelés.

— Természetesen a tőkeemelések időleges fel-függesztése vonatkoznék azokra a vállalatokra is, melyek nincsenek a tőzsdére bevezetve, mert csak ilyen módon volna biztosítható a tőkeemelések megszorítása révén elérni kívánt cél. Magasabb állami érdek kívánja, hogy ama bizonyos kritikus néhány hónapon belül a piacot a vállalatok ne terheljék meg újabb kibocsátásokkal. A pénzügyminisztériumban megtartott értekezleten a vállalatok vezetői ezt a szempontot teljes mértékben honorálták.

— Már most arra a kérdésre, hogy a Pénzügyi Központ ebben a kérdésben milyen álláspontot foglal el, azt felelhetem, hogy bizonyos tartózkodást fogunk tanusítani az esetleg mégis beérkező tőkeemelési kérésekkel szemben. Esetleg talán különösen méltánylást érdemlő szempontok figyelembevételével kivételt is tehetünk. Ugy tudom, hogy a tőkeemelések szüneteltetése dolgában a bankok között a megállapodás már létre is jött, amelynek alapján a már január hónapra hirdett alaptőke-emelési közgyűléseket még megtartják. Ettől kezdve azonban újabb tőkeemelési közgyűlést nem hívnak össze. Nincs kétség aziránt, hogy a vállalatok ezeket a megállapodásokat hűen be is fogják tartani és ezáltal is segédkeztet nyújtanak a kormánynak ahhoz, hogy a külföldi kölcsön felvételét megelőző kritikus átmeneti időszakot minden nagyobb megrázkódtatás nélkül sikerüljön megusznunk.

— Mint fentebb említettem, egyes tőkeemelések iránti kérésekkel szemben indokolt esetben kivételt is tehetünk. Ez vonatkozik különösen a kisebb vidéki pénzintézetekre, melyek egyébként indokolni tudják, hogy részvénytőkéjük szaporítása elkerülhetetlenül szükséges anélkül, hogy ez a részvénytőke nagyobb körét érintené. Természetesen bizonyos fuzió esetén sem zárkozhatók el az alaposan megindokolt tőkeemelések iránti kérések teljesítése előtt. Ezek azonban, ismétlem, csak kivételek lehetnek, de nem képezhetnek szabályt.

Az agráriusok megbuktak a Jegybank részvénytöbbségének tervével

Szemesgabona külföldi eladásával akarták megszerezni a mintegy 15 millió aranykoronát — A kormány tartózkodik a Futura és a Nemzeti Hitelintézet újabb privilégizálásától

Az önálló magyar Jegybank majoritásának megszerzéséért megindított harcban, mint ismeretes, az agrárérdekeltségek már mindjárt a kezdetén sorompóba léptek és bejelentették a kormánynak, hogy a Jegybank alaptőkéjének jegyzésében 51% erejéig részt vállalnak. Ebből természetesen az következne, hogy az agráriusok a Jegybank irányítását majorizálni szeretnék. Illetékes egyének már akkor kijelentették, hogy a Jegybank struktúrája nem a részvénytársaságoknál szokásos többségi alapon épül fel és így nincs is meg annak a lehetősége, hogy a Jegybank vezetését bármelyik társadalmi réteg vagy foglalkozási ág magához ragadhassa. Az önálló magyar Jegybank nem az agráriusoké és nem a merkantilistáké lesz, hanem az egész nemzeté. Így tehát semmi értelme sem volna annak, hogy akármelyik társadalmi kategória a maga egy-két %-os részvénytöbbségével elsőbbségi jogot szerezzen magának a Jegybank irányítása körül.

Az agráriusok ezen világos és érthető magyarázat után sem mondtak le a Jegybank vezetéséről. Az összes gazdaságérdekeltségek a Nemzeti Hitelintézet részvételével tanácskoztak a kérdéssel és megállapították legelőször is, hogy a Jegybank 30 millió arany koronát kitevő alaptőkéjének több mint felét nem képesek más képpen előteremteni, minthogy a kormánytól kivételesen engedélyt kérnek ezen összegnek megfelelő értékű buza külföldi eladására. Különösen a Nemzeti Hitelintézetnek és a Futurának tetszett az eszme, már csak azért is, mert a 15 millió arany koronánál nagyobb értéket képviselő gabona kivitele úgy a Futurának, mint a Nemzeti Hitelintézetnek kitűnő üzletet jelenthetne.

A tervezet szerint a gazdák, akik részvényeket akarnak jegyezni, egyszerűen buzaértékben teszik meg a jegyzést. A megfelelő mennyiségű buza után a külföldön eladják és az érte kapott nemes valutát a Jegybank a részvényjegyzések arányában az illető gazdák javára írja.

Az eszme a gazdák körében is általános tetszésre talált, bár voltak akik már elejétől kezdve sem bíztak a sikerben. Ezeknek az aggodalmát később igazolták is a körülmények. Mert mielőtt a terv napvilágra került, kitűnt, hogy több okból megvalósíthatatlan és maga a kormány sem szívesen ad segédkezt a Jegybank részvénytöbbsége ilyen módon való megszerzéséhez. Legnagyobb akadály azonban az, hogy a világpiac mai alakulása mellett a kívánt mennyiségű szemes gabonát nem lehetne a külföldön elhelyezni, de egyébként is a kormány attól tart, hogy a gazdáknak a szemes gabona kivitelével nyújtandó privilégium a gazdasági élet többi más ágazatai körében nagy visszatetszést és méltatlankodást keltene. Mert valóban így is volna, ha a kormány teljesítene a gazdák ezen különös kívánságát. Ha megtenné, joggal fordulhatnának a kormányhoz akár a malmok is, hogy nekik is engedje meg a kormány a Jegybank részvényjegyzésének hasonló módját, vagy megtehetné ezt bármelyik más ipari és kereskedelmi kategória, amelynek szintén van annyi joga a Jegybank részvényjegyének jegyzése körül, mint akár az agráriusoknak. Ha a mezőgazdának nincs elég arany koronájuk a ládaifában, akkor mondjanak le a Jegybank részvénytöbbségének ábrándjáról. De, hogy azt a kormánytól kicsikart privilégiummal szerzzék meg, ez ellen joggal tiltakozhatnak a társadalom összes más kategóriái. A gazdaságérdekeltségek állami dedegetéséből azt hisszük, már elég volt. De itt tulajdonképpen nem is a gazdák nagy egyetemének támogatásáról volna szó, mint inkább ismételtlen a Futura és a Nemzeti Hitelintézet újabb ravasz módon való privilégizálásáról. Szűnjön meg már végre az az államgazdasági politika, amely a tengernyi más közgazdasági érdek elhanyagolásával a Futura és társintézménye dedegetésében merül ki.

KOSZTPÉNZT

legelőnyösebb kihelyezésre elfogad és tőzsdei megbízásokat pontosan eszközöl

a Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára Részvénytársaság Budapest, VII., Rákóczi-út 76.

Sürgőnycim: Cobdenbank Budapest
Telef.: József 60-40.
és József 135-32.

„PYRAMIS“

Magyar földbirtokosok és földbérlők kereskedelmi részvénytársasága

Budapest, VI. ker., Teréz-körút 26. sz.

Részvénytőke 1.600.000.000 korona.

Bankosztály. Gabonaosztály.

Liszt-, vetőmag-, mezőgazdasági gép-, műtrágya-, erőtakarmány-, műszaki és biztosítási osztály.

A TÉBE és a Bankárszövetség 750 lakás építésére vállalkozott és eddig 318 lakás építését kezdte meg

Báró Petrichevich Emil államtitkár nyilatkozata

Az állami lakásépítő akció állítólagos kudarcáról kérdést intéztünk báró Petrichevich Horváth Emil államtitkárhoz, a Lakásépítő Állandó Bizottság elnökéhez, aki a következőkben ismertette előttünk a lakásépítési akció jelenlegi állását:

— Téves az az állítás, mintha a lakásépítési akció zátonyra jutott volna. A körülményekhez képest az ügy elég jól áll. A LÁB. tevékenysége tulajdonképpen már megszűnt és a lebonyolító és további része a Pénzügyi Központ hatáskörébe tartozik. Ugy tudom, hogy a Pénzügyi Központnál sincsen semmi akadálya annak, hogy azok, akik szabályszerűen eleget tettek az építési költsön feltételeinek, fel is vehessék a kölcsönt. Meg kell azonban jegyeznem, hogy a folyamodók közül többen nem óhajtják igénybevenni az állami kölcsönt és megelégszenek azzal, ha az építkezéssel kapcsolatos egyéb kedvezményeket megkapják. A lakásépítési akció eredményének szempontjából természetesen ez nem képez akadályt.

— A Pénzügyi Központnál eddig 24 építő kötéssel megállapodást körülbelül 8 milliárd korona erejéig, amiből 3 milliárd koronát az építkezések arányában már folyósi ottak is. A folyamodó 48 építkező közül 24-en jelentkeztek a Pénzügyi Központnál az állami hitel lebo-

nyolítása céljából. Az összes folyamodóknak fele tehát megelégszik az adó- és illetékkedvezmények nyújtásával. Ez azt mutatja, hogy az építkezések körül nincsen olyan nagy tökéhiány, mint ahogy eleinte gondolták.

— Az egyes érdekképviseletek és a magánosok eddig összesen 730 lakás építését kezdték meg. És erre körülbelül 20 milliárd állami hitelt szavaztak meg. Ebből könnyen kiszámítható, hogy az eredetileg előirányzott 42 milliárdos hitelből körülbelül 1500 lakást lehet felépíteni. Az egyes érdekképviseletek által vállalt építkezések aránya így oszlik meg: a TÉBE 500 lakáskon ingensből eddig 289 lakást épített; a GyOSz 100 lakás építésére vállalkozott, amelyből 187-et épít, az OMKE 300 lakáskontingensre vállalkozott és abból jelenleg 138-at épít, végül a Bankárszövetség 250-ből egyelőre 29 lakást épít. Továbbá 16 magános építkező eddigi lakástermelése 67-et tesz ki. Az összes bejelentett építkezések költsége mintegy 75 milliárd koronára becsülhető.

— Az eddigieket összegezve, az a véleményem, hogy a folyó évben az építkezés általában sokkal nagyobb arányokban fog megindulni, mint a háború óta bármelyik évben. A mostani lakásépítési akció hatásait azonban legjobb esetben csak év őszén fogjuk érezni, amikor már legtöbb lakás beköltözhetővé válik.

A kosztpénz-láncolás vége

Tervek a tőzsdeterem kibővítésére — Még sokszáz tagfölvételi kérvényt kell elintézni

A tőzsde tanácsa a közelmúlt napokban két igen fontos rendelkezést léptetett életbe. Az egyik rendelkezés szerint a hó közepétől kezdve a kosztüzetek kamattételeit is hivatalosan fogják jegyezni, de csak abban az esetben, ha azok legalább 10 milliós összegre vonatkoznak és nem a kasszanapon kötetnek, mert az ilyen utolsó pillanatban kötött üzletek kötését nem veszi tudomásul az árjegyzéssel megbízott titkárság. Az új rendelkezésnek mindenesetre igen örvend a tőzsde közönsége, mert a kosztüpiacra, mint erre éppen múlt heti cikkünkben mutattunk rá, mindennapos volt a kuliszállás, illetve láncolás esete, amelynek nyomán azután irreális áralakulások kerültek felszínre.

A kosztüpiacat hivatalos jegyzése után, amikor az árjegyzőbizottság fog dönteni a kamattételek kurzusairól, tehát amikor az irreális kamattételek jegyzését mellőzni fogják,

bizonyára megszűnnek a láncolással, kuliszállással stb. megokolt kilengések.

Természetesen azonban, hogy a tanács által hozott rendelkezéseket, akármennyire is üdvösek azok, ki kell egészíteni majd azokkal a rendelkezésekkel, amelyeket a gyakorlati élet ebben az üzletágban megkövetel. Csakis ebben az esetben lehet t. i. számítani arra, hogy azok a lehetetlen állapotok, melyek a másodrendű kezek üzletkötségei, a többszörös fedezetkövetelések, a kötelezettségeik késedelmesen teljesítők machinációja stb. által keletkeztek, végképp megszűnnek. Szóval annak ellenére, hogy a tanács különböző rendelkezéseket hozott, a tapasztalatok után igen valószínű, hogy különböző

írott paragrafusok is lesznek szükségessé ahhoz, hogy végre mindenki informálva lehessen arról, melyek azok a rendelkezések, amelyeket feltétlenül követnie kell annak, aki részt vesz ebben az üzletben.

A másik igen fontos intézkedés volt a tanácsnak, amely tagfölvételek korlátozására vonatkozott. Kimondotta ugyanis a tanács, hogy az eddig benyújtott tagsági kérvények elintézésé után korlátozni fogja a tagfölvételeket, mert a rendelkezésre álló helyiségek a már eddig felvett tagok befogadására sem elégségesek. Aki ismeri a tőzsde helyrajzi viszonyait, azok mindenben igazat adnak a tőzsde tanácsának, mert a tőzsde termében például e héten sem igen lehetett forogni, pedig a forgalom nem volt túlságosan előrenyomult. A jelenlegi helyiségek tehát tényleg elégtelenek újabb tőzsdetagok befogadására, pedig el kell készülnie arra, hogy

rövid időn belül még számos taggal fog növekedni a tőzsdetagok száma. A tanács említett rendelkezése előtt is beérkezett t. i. néhány száz kérvény, ezeket pedig mindenesetre elfogadják intézni.

Vagyis akármilyen szigorúsággal is kezelik majd a múlt év folyamán beérkezett kér-

vényeket, csomó új ember mindenesetre bejut a tőzsdére, mert a kérvényezők között tényleg igen szép számmal akadnak, akiknek a tőzsdén való működése ellen sem erkölcsi, sem anyagi szempontból nem lehet kifogást emelni. Csak azután, ha ezt a néhány száz kérvényt letárgyalták, kerül sor tulajdonképpen a korlátozó rendszabály megvalósítására, amelynek az lesz a lényege, hogy a tőzsde tanácsa csak félénként fog tagfölvételi ügyekről tárgyalni és ebben az esetben is csak annyi új tagot vesz fel, ahány taggal előző félévben csökkent a létszám.

Ez már kétségtelenül az invázió megakadályozását célzó intézkedés,

amelyről az a véleménye a tőzsde közönségének, hogy bármennyire is üdvös és helyes azok részére, akik már benn vannak a tőzsdén, hosszabb ideig aligha maradhat érvényben. Arról nem is szólva ugyanis, hogy olyanok is kérhetik felvételüket, akiknek a tőzsdén való közvetlen működése határozottan üdvös lehet a tőzsdére, alakuló nagyobb cégek, vállalatok, intézetek, stb. vezetői részére is halaszthatatlanná válhat a tőzsde látogatása, amely esetben azután tényleg nehezen lehetne elzárkózni a tagfölvétel elől.

Ákár mennyire érhetőnek is tartják tehát a tanács rendelkezését, a tőzsde közönségének többsége meg van győződve arról, hogy ilyen rendelkezés csak átmeneti lehet s mivel

új embereknek, új tőkének a tőzsdére való bevonulása csak megélénkítheti és föllendítheti azt az üzletet, amely már hetek óta elposványodás felé indul

a helyszíre miatt zúgolódó tagok sem csináltak titkot abbéli véleményükből, hogy talán lehetne minderre más módot is találni, olyat, amely a tőzsdetagságért pályázók és a már tőzsdén működő emberek is megeléghetnének elégedve. Ezt a másik módot a helyiség kérdés kedvező megoldásában vélik megtalálhatónak a tőzsde tagjai. A nagyteremben tényleg nehéz a mozgás, a gabonátőzsde tagjai pedig idegenkednek attól, hogy az érték-tőzsdei forgalom egy részét a gabonátőzsde termébe telepítse át a tőzsdetanács. Mind azáltal

lehetségesnek tartják, hogy gabona- és értéktőzsdei érdekeltségek között ebben a tárgyan kompromisszum jöhessen létre,

miért is információk szerint ebben az ügyben megis akarják kezdeni a tárgyalást. A helyiség kérdésének megoldásának másik módja lenne, ha a tőzsde négy udvara közül kettőt végre mégis átalakítanának, ami aligha lenne ki olyan jelentékeny összeget, mint amennyit, mondjuk, száz új tag fizetne felvételi díj címén a tőzsde pénztárába. Ezt az átalakítást sürgetik tehát elsősorban, mert ilyen átalakítás után nemcsak az új, hanem a régiiek is könnyebben dolgozhatnak a tőzsdén.

Rácz Géza.

Végh Károly, a tőzsde elnöke nyilatkozik a koszt pénz tőzsdei jegyzésének hatásáról és a tőzsde várható javulásáról

A tőzsdetanács, mint ismeretes, eorik loo-
nóbbi ülésén kimondta, hogy *ezentul a heti-
pénzek árfolyamát a tőzsdén hivatalosan je-
gyezni fogják.* A technikai lebonyolítás körül-
belül úgy fog történni, hogy *ideiglenes szá-
bályzatot készítenek*, mely előírásokat tartal-
maz a kosztpénzt jegyző titkár számára, akit a
kosztpénzpiac ellenőrzésével bízna meg. Arról
még nem történt döntés, hogy a *napi promp-
ténzt is jegyezni fogják-e a tőzsdén.* avagy
csak a hetipénzt. A legvalószínűbb azonban,
hogy a *napipénz jegyzésétől el fognak tekin-
teni* és ez esetben hetenként csak egyszer ülnek
össze a hetipénz kamatáról való döntés végeti.

A kospénpénz tőzsdei jegyzésének sikeréhez némelyek bizonyos *optimisztikus reményeket fűznek* és azt hiszik, hogy a *hivatalos jegyzés bizonyos mértékig stabil színvonalon fogja tartani a kospénpénz kamatát.*

Kérdést intéztünk ez alkalomból Végh Károlyhoz, a tőzsde elnökéhez, hogy mi a véleménye a hetipénznek a tőzsdei jegyzés után várható alakulásáról?

A feltett kérdésre — mondotta — igen nehéz volna teljesen kielégítő, precíz feleletet adni. Ugy tudom, hogy *nagyobbmennyiségű bank-*

jegy kerül legközelebb forgalomba, ami természetesen bizonyos mértékig enyhíteni fog a pénzszűkén. A hetipénz jelentősége ennek folytán előreláthatólag gyöngülni fog, vagyis kisebb lesz a hetipénz után kialakuló kamat. Lényeges emelkedést a kosztipénz kamata körül semmiesetre sem remélek. Ha ennél többet akarnék mondani, jóslásokba kellene bocsájtkoznom. Ez tisztán egyéni vélemény, amin a tények esetleg könnyen változtathatnak.

A tőzsde megkezdődött szilárdulásáról intéztünk ezután kérdést Végh elnök urhoz, aki így válaszolt:

— Ez megint olyan kérdés, amire csak különös jóstehetiséggel lehetne kielégítő válasz adni. Sokaknak az a véleményük, hogy az *árfolyamok megindult javulása állandósulni fog. Én is azt remélem, hogy így lesz, bár a korábbi paritást aligha fogjuk elérni.* Mindenesetre az volna hasznos és kellemes, ha a *javulás nemcsak ideiglenes, hanem állandó is volna.* Ezt szeretnők és ha rajtunk állna, így is történne.

A Vossische Zeitung Krausz Simonról

A német vezérlap feltűnő cikke

A „Vossische Zeitung“, az Ullstein konzern vezető berlini lapja, legutóbbi számában Walter Borg tollából rendkívül érdekes tudósításban foglalkozik Krausz Simonnak, az Angol-Magyar Bank alelnökének a Tébéből történt kilépésével s ezzel kapcsolatban szellemes sorokban festi meg a budapesti tőzsde mai depresszióját, amelytől mindenki szabadulni szeretne s amelyhez a segítségért mindenki Krausz Simontól, a népszerű és zseniális bankvezértől várja. A cikket, amelynek címét Krausz Simon becéző neve adja meg: „Simi kilépése a Tébéből“ s amely Németországban is érthető feltűnést keltett, alább teljes terjedelmében közreadjuk:

Krausz Simon az Angol-Magyar Bank vezére és kétség nélkül Magyarország egyik legnépszerűbb finansziérja. Csak per „Krausz Simi” beszélnek róla s meséket mondanak ötletekben gazdag ökonomiai tehetségéről. De nemcsak népszerű, hanem közkedvelt ember is, mert Budapesten százával akadnak, akik neki köszönhetik existenciájukat vagy általa kászálódtak ki valamiféle krízisből. Közkedveltsége most szinte mesés arányokban nőtt meg azért, hogy a teljes nyilvánosság színe előtt bankjával a nagy tőzsdei publikum élére állt, amely már hónapok óta epkedve várja a hausse-t és a nagybankoktól vár segítséget az istentelen kontremin ellen. Legalább így kommentálta a publikum az Angol-Magyar Banknak a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületéből a hatalmas Tébéből néhány hét előtt történt kilépését. Hosszu ujságcikkék szóltak arról, hogy „Simi” hónapok óta mint dolgozott teljes erejével azon, hogy a nagy pénzintézetek az értékpapírpiacon és közönségén valami nagystilű intervencióval segítsenek, minthogy maga is többször támadóan nyomult előre a kontremin ellen, amíg csak a többi bank cserben nem hagyta. a kartellfegyelem folytán pedig ereje teljes kifejtésében megbénult. Most, hogy a Tébéből kilépett, megint visszanyerte egész akciószabadságát.

Simi hadba vonul a kontremin ellen! Sok tüzelésre kész pisztoly szállott vissza a subláda mélyébe . . .

A világháború alatt, a „végleges győzelemre” való készülődés idején alakult ki a követtségi konrádok típusa, akik egy csésze fekete kávé mellett vagy két parti „alsós” közbén ravasz megkerülő mozdulatokkal vagy vakmerő keresztültöréssel intézték el a népek csatáját vagy legalább is döntő bizonyosságot szolgáltatnak arra nézve, hogy a háborút a csatatereken nem lehet eldönteni, ki-ki a maga stratégia képességei szerint! Ezek a konrádok ma a tőzsde sorsáról adnak pontos és csalhatatlan kalkült. Szinte boszorkánymesteri ügyességgel számítják ki ezek a „Börzsekonrádok” milyen magas az egyes részvények aranyparitása, fillérnyi pontossággal megmondják, mennyit ért ez vagy amaz a részvény a boldogult „aranykorban” — s ugyanabban a szempillantásban azt is kivágják, hány percenttel áll alatta a mai aranyparitás a háború előtti kurzusnak. Kiszámítják, hogy egy nagy bntorgyár papírját ma kevesebbe értékelik, mint egy közönséges székot s hogy a sörrészvény olcsóbb mint egy hektoliter sör.

Tarthatatlan állapot, mert ha egy butorgyár részvényeinek számát mai kurzusokkal megszorozzák, alig jön ki belőle egy egyszerű háztartási berendezés ára és X. sörgyár részvényeinek teljes értékén legfeljebb egy szolidasztársaság tudna becsipni.

Tarthatatlan helyzet. Jönnie kell a felértékelő hosszúnak. Holnap a tőzsde szilárd lesz...

Vagy legalább is a „katasztrófális hausse“ — mondja a számológépművész szomszédja. Ő tudni illik nagy specialista a „koronaparitás“ terén. Pontosan tudja mindenkor, mennyi a magyar korona svájci centime-ben, centben, hány sil-linget ér bécsi, prágai, berlini, zágrábi, bel-grádi, amszterdami paritásban, kifogástalanul van informálva a kölcson állásáról és pontosan tudja azt is, mikor zuhan le a korona és mikor áll be a nyomán a velejáró katasztrófális hausse.

Tessék hozzávenni, hogy Simi is kiáll a csárda közepére. Most már nyugodtan lehet vásárolni mindenféle papírt, fedezet nélkül is.

A legöregebb pesti kereskedők sem emlékeznek olyan rossz karácsonyra, mint amilyen az idei volt. Szabóknak, szücsöknek, divatszálónoknak már évek óta nem volt olyan rossz szezonzuk, mint az idén. Az őszi és téli hónapokban több kávéház, csemegeüzlet szűnt meg, mint máskor öt év alatt. De annál több tőzsdeirodát gründolnak. Annyi kávéházat és boltot be sem lehet csukni, mint ahány új tőzsdecég szeretne helyiséget kapni.

Mindez a tőzsdei baisesből következik. A tőzsde rossz üzlet és mégis annyi új tőzsdés nyit boltot? Ez csak látszólagos ellenmondás. Ezek a firmák vagy firmácskák mindig megtalálják számításukat akár sűt a nap, akár esik akár hausse van, akár baisse. Sőt, baisse idején még jobban körmükben tartják kommitenseiket, mintha a börze jól megy. Szorongatott helyzetében a gépirókiasszony utolsó flílerjét is előkeresi, hogy előteremtse a koszt-pénzt csekély fedezettel vásárolt papíraira, mert hiszen éppen egy kitűnően informált „Börzekonrád”-tól hallotta, hogy hétfőre biztosan beűt a hausse...

De a „kiugró“ engagementok likvidálása sem megvetendő üzlet. Akik a haussera való többhónapos várakozás ideje alatt száz és száz milliót vesztek el, nem számolnak olyan pontosan, ha bankárjuknak eladási megbízást adnak. Még jobban lehet járni, ha a kuncsaft kényszereladás elé kerül...

Maga Krausz Simon egy szóval sem szólott bele abba az újságpolemíába, amely a Tébéből való kilépése körül keveredett. A bankok ellen emelt vádakat sem meg nem erősítette sem meg nem cáfolta. Kilépése óta már pár hét telt el, de a tőzsde még mindig nem gyógyult meg. A megvádolt bankok is hallgattak. A tőzsde már régen kiszedte a nemzeti jövedelemből azt, ami kifizetni való volt (talán többet is) s aki még többet akarna kikaparni, az alaposan megégethetné az ujját s a gazdasági helyzetnek is rossz szolgálatot tenne.

HIREK

Dr. Földiák Frigyes előadása. A Közgazdasági Társaság ma, január 10-én este 6 órakor Szerb-utca 23. I. 6. számú helyiségében *Matlekovits* Sándor titkos tanácsos elnökölete mellett felolvasó ülést rendez, amelyen a társaság fölkerésére dr. Földiák Frigyes, az Anglo-Austrian bank igazgatója előadást tart az osztrák jegybankról. A közgazdasági és pénzügyi világ, ahol dr. Földiák Frigyes nagy képzettsége és fiatalon is széles látóköre közismert, nagy érdeklődéssel néz az előadás elé.

Weinberger Antal intelme. Az értéktőzsde doyenje, Weinberger Antal, az Értékpapírkereskedők Egyesületének alelnöke cikket irt a Tőzsdei Hírlapba a mai börzei helyzetről. A cikk még a pár nap óta tartó élénkebb üzletmenet előtt jelent meg s okosságával, tiszta logikájával és bátor megállapításaival nagy feltűnést keltett. Tudunkkal Weinberger Antal nem mint az Értékpapírkereskedők alelnöke irta meg véleményét, hanem mint egyszerű tőzsdetag, mint Weinberger Antal, akinek a neve, több mint négy évtizedes munkásság után, a korrektség, szakértelem és magas színvonalúság szempontjából fogalom a tőzsdén. Weinberger nyíltan szemére hányja a tőzsdetanácsnak, hogy boldog-boldogtalan előtt megnyitotta a tőzsde kapuit s egyúttal olyan részvényőzönt *bocsájtott be*, amit a Hinterland nélküli budapesti piac nem bir el. Weinberger arra figyelmeztet, hogy a tőzsdei konjunktura vége felé jár és az avatatlankok igyekezzenek *régi foglalkozásukhoz visszatérni*. Kevés ember van a pesti tőzsdén, aki oly tisztán látná a helyzetet, mint ő, és aki annyira megengedhetné magának a luxust, hogy azt *tárgyilagossággal* ítélje meg. Mementoja, amely tán az utolsó órában hangzott el, széles körökben keltett nagy figyelmet s mi külön is kötelességünknek tartottuk, hogy erről a feltűnő megnyilatkozásról megemlékezzünk.

A Móri szén főlvizezését diffikultáltuk lapunk legutóbbi számában. Most aztán a *Fővárosi Hirlapban* Dacsó Emil főszerkesztő, a szénbányavállalatok egyik legjobb szakértője, rendkívül érdekes, alapos ismertetést közöl a Móri szénbányáról. Megtudjuk e cikkből, hogy eredetileg királdi *Hercz* Zsigmond foglalkozott a móri szénterület feltáráásával, de abbahagyta, mert előkelő szakférfiak megállapították, hogy a móri völgy nagyarányú szénbányászat berendezésére *alkalmatlan*. Gőzerejű iparvasutja sinés, a kibányászott harmadrangu szénét három kilométeres úton lovak vontatják a Délivasut Mór állomására. Ezek után csodálkozunk, hogy a *Halász Lajos bank* hála drága idejét és ismét összeköttetéseit hónapok óta erre a kétes valórra fecsérelte. Ugy halljunk, most már fél is hagyott vele. Egy gondjával tehát ismét kevesebb: nem kell többé nagy zárókurzust „létrehozni”!

A Stux Gyula és Hugó cég megirigylte a sok haszontalan bevezetést és a múlt héten ő is betette a garast az ugynevezett *Magyar Erdőbirtokosok r.-t.* részvényével. Bevezette. Lajstromozva van. Lehet rá kapni lombard-kölcsönt. De mi köze ehhez a publikumnak és a tőzsdének? Osodálkozunk, hogy a jórenoméjű Stux-cég vállalta ezt a szerepet. A mai tőzsdén ezen az üzleten sokat keresni alig lehet, a cég hírnevének pedig nem használt, hogy az ugy. nevezett Magyar Erdőbirtokosok stb. részvényt zsirálta.

Az Égisz tranzakciói. Az Égiszhez közelálló körök — mint a *Pesti Tőzsde* írja — már régóta eszerélik át különféle részvényeiket mind Égiszre, egy közelálló nagy tranzakció reményében. Hír szerint az *Égisz*hez *külföldi tőke fog bevonulni és részben emiatt utazott Krausz Simon Amerikába*. Ezenkívül új tervekéről is van szó, így *a svábhégyi telkeken egy új villavárost fog építeni az Égisz*, amely egy másik hasonló társasággal is kapcsolatot keres. Ezzel kapcsolatosan történnek a véleményes vásárlások az Égiszben.

Mi az a Magyar-Német Mezőgazdasági? A hét elején bevezették a tőzsdére a *Magyar-Német Mezőgazdasági r.-t.* részvényeit. Ez a vállalat a háború utolsó éveiben alakult, egy német csoport dunántúli birtokot vett bérbe és a birtok kezelésére részvénytársaságot alapított. Annak idején szakkörökben székszással fogadták az új vállalkozást, a konjunktúra azonban megjavította a részvénytársaság helyzetét. Persze a Magyar-Német földbérlet csak miniatűrje az oly hatalmas agrikultúr vállalkozásoknak, mint a Georgia vagy az Östermelő és csak a mai elfajult viszonyokkal magyarázható, hogy egy ily földbérleti társaság papírja a tőzsdére kerülhetett. Az érdekeltiségnek mindenesetre meg van az az előnye, hogy hétfő óta a Magyar-Német Mezőgazdasági mint hivatalos jegyzett részvény *lombardírozható*. A derék német érdekeltek tehát a tőzsdéhez fordulhatnak üzemtőkéért. Ha ugyan erre az instanciára a börze reagálni fog. A bevezetés körülményei erre alig alig nyújtanak reményt, mert a tőzsde minden emő

cio nélkül vette tudomásul a bevezetést. Mindenesetre a menedzselő bankár gondjai szaporodtak. Zárhatott mindíg gondoskodnia kell róla, hogy a Magyar-Német Mezőgazdaságának *kurzusa* is legyen. Magának a börzének ugyanis más dolga van, ez aligha fog gondoskodni erről.

Egy vezérigazgató lakásügyi kálváriája. A kommun alatt Révai Mór János a Révai Testvérek könyvkiadó részvénytársaság vezérigazgatója lakását elvették és így kénytelen volt azzal a két szobával megelégedni, melyek a vállalat Üllői-uti házában üresen állottak. Miután kevés kilátás volt arra, hogy belátható időn belül lakásra szert tehet, Révai a Gellért-hegyen vett egy telket és építtetett egy kis családi házat. Az így szabaddá lett két szobát a Révai Lexikon szerkesztője vette át. Dr. Márk László, lakáshivatali jegyző, a család régi barátja, Révaiék tiltakozása dacára igényelte a két szobát. Amikor megint meglátogatta Révaiékat, szemrehányást tett nekik és dr. Márk eljárását *aljasnak* nevezte. Márk erre úgy Révainét, valamint a férjét becsületsértés miatt feljelentette. A járásbíróság Révainét 10.000, a férjét pedig 2000 korona pénzbírságra ítélte el. Az ítélet ellen fellebbeztek és a törvényszék előtt azzal védekeztek, hogy a járásbíróság előtt egyes fontos körülményekre nem lettek kihallgatva. A törvényszék visszaküldte az iratokat a járásbírósághoz, eleget téve a vádlottak kérésének. Így került másozszor is a törvényszék elé a Révai-házaspár. A törvényszék Révainé pénzbírságát 50.000, férjét pedig 12.000 koronára emelte fel, de egyben az ítélet végrehajtását *felfüggesztette*. Eme ítélet ellen is fellebbeztek Révaiék a táblához, mely most tárgyalta ezt az ügyet. A tábla a törvényszék ítéletét indokainál fogva *helybenhagyta*.

A Magyar Általános Bank részvényeit a Magyar Általános Takarékpénztár tegnap vezette be a hivatalos forgalomba. A Kuliszban nagy kreelije támadt az új részvénynek, Fischl Béla, a malompiac vezető ügynöke egy napra otthagyta megszokott órhelyét és a takarékpénztár megbízásából nagy ügyességgel a szakavatottsággal irányította az Általános Bank premierjét. A részvény 15 ezer koronás kurzuson indult és állandó keresletre 16 és fél ezer koronáig emelkedett. Az utótőzsdén és a délutáni magánforgalomban is élénken keresték az Általános Bank részvényeket. Érdekes, hogy a kontinensnek majdnem minden nevezetes bankároge tekintélyes mennyiségű darabokat vett át az Általános Bank-részvényekből. Ez a takarékpénztár hagyományos renoméja mellett főképp Agoston Mihály igazgató érdeme, akinek külföldi nexusai közismertek.

Nemzeti Hitelintézet Részvénytársaság január hó 3-án megtartott rendkívüli közgyűlése az intézet eddigi 1800 millió korona alaptőkéjének 3000 millió koronára való felemelését határozta el, ami által az intézet saját tőkéi 7 milliárdra emelkednek. Az újonnan kibocsátandó részvényekből 300.000 darabot a régi részvényeseknek ajánlanak fel 3:1 arányban 5000 korona kibocsátási áron, mely az elővételtől egy összegben fizetendő. Az elővételi jog január 7-től 17-ig gyakorolható a főintézetnél (VI., Vilmos császár-ut 25.) és az összes fiókoknál. A közgyűlés egyidejűleg újonnan beválasztotta az igazgatóságba: Almásy László dr., Balla Géza, Balogh Elemér, Bárczy Dezső, Erdősi Harrach Béla dr., Haller István, Haltenberger Samu, Hegyeshalmy Lajos, Ipolyi Kellér Gyula, Ocskay Sándor, Platthy György dr., Sebesta Kolos, Stefanits István dr., Székely János, Sztáray Sándor gróf, Temesváry Imre, Törffy Béla, Gévay Wolff Nándor dr., Zichy Géza Lijót gróf, Zichy János gróf és Zsembery István urakat; a felügyelő bizottságba: Janovecz Lajos, Koricsánszky Pál, Kozma Ferenc, Krüger Aladár dr., Marik Ernő, Rülein Richard, Simon Elemér dr., Tóth István és Uher Károly urakat. A közgyűlést követőleg megtartott igazgatósági ülésen Sebesta Kolos vezérigazgatónak az intézettől legutóbb megvált Sipéki Balás Zoltán helyébe pedig Kereszthy Kornél ügyvezető igazgatónak nevezetett ki.

A Pharmacia rekordmérélege. A Pharmacia Gyógyszer-vegyészeti gyár r.-t. jelentősen nagyobb vállalatának közül elsőnek tette közzé múlt évi mérlegét, még pedig egy héttel az évről utána. A mérleg 250 millió alaptőkéjénél 138 millió korona bruttó, illetve 23 millió tiszta hasznot mutat ki, amelyből 6%-os osztalék kerül a részvényesek között kifizetésre. A Pharmaciának évvégi áru- és anyagkészlete meghaladja a félmilliárdot, a Dembinszky-utcai ingatlanok pedig 33 millióval szerepelnek a zárszámadásban. A Pharmacia részvénytársasággá alakulása előtt két évtizeden át mint közkereseti társaság működött, üzemé egyike a legszebbeknek, gyártmányai itthon közkedveltek, külföldön pedig rendkívül keresettek. A gyár olykor alig tudja kielégíteni a világ minden részéből érkező megrendeléseket. A Pharmacia-részvénye az exóta-piac egyik legnépszerűbb értéke, amelyet becsületesen menaszálnak. Ujabban egy francia csoport, amely nagyobb tétel részvényt vett át, a pesti piacon is vásárolni kezdett, de áru alig jelentkezett. A tőzsdetanács a mérleg publikálása után rövidesen elrendeli a Pharmacia-részvények kottirozását.

Magyar vagy cseh korona? Reiner és Mandula Erdő- és Gőzfűrés-Vállalat Részvénytársaság iglói cég 1921. év elején Sebestyén Artur és Kolos Henrik két budapesti fakeskedő cégnek árut szállított. A vételi ár valutája nem volt precízen kikötve. A szállító cég Miskolcra levelezett a vevővel és így ezek joggal feltehetők, hogy a tartozásuk magyar korona. Kolos Henrik 100.000 koronát küldött a szállító cégnek, mire ez azt válaszolta, hogy a magyar koronát csak cseh koronára átszámítva fogadja el, mert az eladás cseh koronára szült. Miután Kolos ezt nem vette tudomásul, a szállító cég arról értesítette Kolost, hogy az összeget letétként kezeli. Miután Sebestyén sem vette tudomásul a cseh koronátartozását, a vállalat mindkét adósát perelte. A törvényszék eddig csak a Sebestyén cég ellen hozott ítéletet, melyben kötelezte cseh koronában való fizetésre, mert az áru Csehszorból szállított, a fizetési hely Igló, ahol a fizetési eszköz cseh korona. A tábla tegnapelőtt tárgyalta másodfokban ezt az ügyet és az elsőbíróság ítéletét helybenhagyta. A 100.000 koronás letétügyben a bíróság január 21-én fog ítéletet mondani.

Az Első Magyar Részvény-Serfőzde mai rendkívüli közgyűlése, tekintettel az ezen részvénytársaság keretében egyesült régi és új nagy iparvállalatok (Dreher és Haggenmacher serfőzdek, Liebig budapesti Textilművek, Maul kakaó- és csokoládégyár, Budapesti Üveggyár, „Asbestos” műszaki cikkek gyára stb.) investíciós tökeszükségletére elhatározta az alaptőkének 2.550.000.000 K-ra való felemelését oly képpen, hogy a régi 200 koronás részvények névértékének 5000 koronára való felemelése mellett 170.000 darab új 5000 koronás részvény, vagyis két régi részvényre egy új részvény adatik ki összesen 25.000 korona befizetése ellenében a régi részvényeseknek. Az elővételi jog 1924. január 10-től 19-ig a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál vagy a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál gyakorolható.

Szénkéneg?! Fizikai ismereteink hiányosak lévén, őszintén megmondjuk, nem tudjuk, mi az a szénkéneg. Még kevésbbé tudjuk, mi az a Magyar Szénkéneg Részvénytársaság. Igaz, hogy nem is igen érdekel bennünket. Elég, ha tudjuk, mi a Salgó, a Kőszén, az Északszén, a Szászvári, ebben a részvényből világban elég nyilvántartami valónk van. Még csak ez kellett: Szénkéneg! Dringend gebraucht. Azt mondják, hogy a bevezetést azért engedélyezték, mert a Magyar Szénkéneg r.-t. állami vállalkozás, a földművelési miniszter áll mögötte. Hajlandóságaimkat azonban ez sem tudja megindítani, mert mi jobban szeretjük, ha egy üzem magánvállalkozás, mintha állami vállalkozás. Izlés dolga. Halász Lajos bankárnak mindenesetre előkelő szerepe lehet a piacon, ha a Szénkéneg bevezetését, ily nagyfontosságú államügyet rábiztak. A derék és népszerű Halász ezzel előlépett *félhivatalos bankárnak*, ami jó kurzusokat ugyan nem involvál, de kormányfőtanácsosságot legalább is.

Az Általános Értékbank Részvénytársaság József-tér 12. sz. alatti irodáit Kossuth Lajos-utca 5. szám alá helyezte át.

A Tőrekvés Takarékpénztár tőkeemelése. A Tőrekvés Takarékpénztár Részvénytársaság, amely tulajdonképpen az Általános Fogyasztási Szövetkezet és a munkásság szakszervezeteinek alapítása, rendkívüli közgyűlésen alaptőkéjét 50 millió koronáról 500 millió koronára emelte föl. A régi részvények igényeinek kielégítése után fennmaradó részvénytöbbletiséget a takarékpénztár — amely legutóbb a Tűzelőszér és Építőanyag Részvénytársaságot (telepek: Ferenc József laknya, Rákospalota, Erzsébetfalva, Kispeszt—Pestszentlőrinc) vonta érdekkörébe — darabonként 3000 koronás árban a közönség körében hozza forgalomba, megbízható tőkebefektetési alkalmat nyújtva régi üzletfeleinek. Részvényeket előjegyezni lehet a Tőrekvés Takarékpénztár központi irodájában (VII., Rákóczi-ut 42.), erzsébetfalvai fiókintézetében (Kossuth Lajos-utca 41.) és az Általános Fogyasztási Szövetkezet összes fiókjüzleteiben.

A Néptakarékpénztár Részvénytársaság Nagykánizsán december hó 18-án megtartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy az intézet eddigi 50 millió korona alaptőkéjét 300.000.000 koronára emeli fel. 5000 darab 10.000 korona névértékű 1924 január 1-től osztalékjogosult részvény kerül kibocsátásra, melyből a régi részvényesek minden régi részvény után 1 drb új részvényt vehetnek át 30.000 korona kibocsátási árfolyam és darabonként 1500 korona költség és illeték befizetése ellenében. Felhatalmazza továbbá a közgyűlés az igazgatóságot, hogy további 5000 drb egyenként 20.000 korona névértékű új részvényt bocsáthasson ki az általa legalkalmasabbnak vélt időben és feltételek mellett.

A Corvin Filmgyár r.-t. 1923. november 13-án tartott közgyűlésének határozata alapján az új részvények 1:1 arányban 2000 korona névérték és 500 korona költség megtérítése ellenében 1924. január 5-től 12-ig, d. n. 3-6 között Budapest, VIII., Rákóczi-ut 9. vehetők át.

Megalakult a löversenypályaépítő r.-t. Budapesti új löversenypályaépítő r.-t. cég alatt Budapest (V., Deák Ferenc-utca 18.) 100 millió K alaptőkével (10.000 darab 10.000 K n. é. részvény) új vállalat alakult. Az igazgatóság tagjai: dr. Baránszky Gyula, Bauer Aladár, Ereky Károly, Freud Béla, alsólőzei Ribáry Mór, herceg Hohenlohe Ferenc, gróf Keglevich István, gróf Róday Gedeon, Schack Béla, dr. Tasnádi Szűts András és Tibor Róbert.

A magas husárok miatt az idén nem lesz szalámi-export

A hazai szalámigyártást veszély fenyegeti egyrészt azért, hogy a szalámigyárosok az aránytalanul megdrágult sertéshusárok mellett nem találják meg eredeti kalkulációjukat, másrészt az idei szalámigyártás jóval kisebb lesz a tavalyinál azért, mert a *Jegyzet a legnagyobb gyáraknak is legfeljebb 700 millió korona termelési hitelt engedélyez*, ami a tuldrága anyagárok mellett alig jöhet számításba. A szalámigyárak válságos helyzetét jellemzi a többek között az, hogy a múlt évben a kampány megindításakor 600 koronás sertésárakkal dolgoztak, amíg ma a sertéshusárok már közel járnak a 20.000 koronához, holott az idei kampány kezdetén a szalámigyárak legfeljebb 10.000 koronás árakkal számoltak.

Néhány szalámigyár a megfelelő tőke hiányát úgy iparkodik pótolni, hogy a kampány elején gyártott árúját korábban igyekezik a külföldi piacon elhelyezni, hogy ezáltal idejében kellő mennyiségű forgótőkét kapjon vissza a további gyártáshoz. A sertéshusárak kiszámíthatatlan emelkedése azonban kétséges, vajjon a szalámigyárak egyáltalában be tudják-e fejezni az idei kampányukat. Napok óta az a hír járja, hogy a szalámigyárak egyöntetűen beszüntetik üzemüket, mert a mai tuldrága husból készült szalámit nem lehet a külföldön eladni.

A szalámigyárak üzemének beszüntetéséről a GyOSZ-nál a következő információt kaptuk:

— Tény az, hogy a szalámigyártás súlyos válságba jutott és a szalámigyárosok komolyan foglalkoznak a további gyártás megszüntetésével. Az idei kampánynak már a kezdete sem volt valami biztató, mert amíg idebent a szalámigyáraknak a világparitásra emelkedett husárral kellett dolgozniuk, addig a szomszédos államok, Románia és Jugoszlávia lényegesen olcsóbb áron vásárolták a nyersanyagot, mert ott a husár összehasonlíthatatlanul alacsonyabb, mint nálunk és így a külföldi piacon nagy előnyökkel jelennek meg, amelyeket mi behozni nem tudunk.

— Most a helyzet egészen rosszra fordult, mert a belföldi husárok jóval felette vannak a világparitásnak és ezek mellett a magyar szalámiipar a külföldi piacon teljesen versenyképtelenné vált. A sertéshus nagy árugrását egyesek azzal magyarázzák, hogy az ünnepek alatt nagyobb volt a kereslet a rendesnél, a másik ok pedig az, hogy a hízalási kampány időpontja és a főlhajtás nagyobb tételekben csak januárra várható. A gyárak szerint azonban ezen okok mellett nagy szerepe van annak az aránytalanságnak, amely jelenleg a hus- és zsirák között fennáll. Még sohasem fordult elő, hogy a zsirák alacsonyabbak legyenek, mint a husárok. Ez az alacsony zsirárágítja egyrészt a húst, mert a gazda és a nagyvágó a 14.000 koronás zsirák mellett tényleg csak egy találja meg a számítását, ha a hus árát 18—20.000 koronára emeli.

— A szalámigyárosok a napokban megjelentek a kormánynál és bejelentették, hogy amennyiben a sertéshusárok körül a helyzet hamarosan nem változnék, kénytelenek volna a szalámigyártást beszüntetni, ami az idei szalámiexport elmaradását jelentené. Mondani is felesleges, hogy valutáris szempontból a szalámiexport elmaradása az ország közgazdasága részéről is súlyos kárt jelentene.

Felelős kiadó: RÓNA LAJOS.

Kiadja: A Pénzvilág Lapkiadó és Nyomdai R.-T.

Pallas r.-t. nyomdája, Budapest, V., Honvéd-utca 10. sz. (Telefon: 5-67, 5-68, 5-69.)

Felelős vezető: Tiringer Károly műszaki igazgató.

OFA
HOLZINDUSTRIE A.-G.
ZÜRICH

Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz.

Magyar-Amerikai Bank Rt.

Fiókok: V., Szabadság-tér 17. szám (Tőzdepalota). Telefon: 4-81, 71-79. VI., Teréz-körút 47 (Nyugati pályaudvar). VII., Rombach-utca 16. szám

Budapest, IV., Semmelweis-u. 2. Telefon: 9-54. Affiliált fiók: Erzsébetfalvai Takarékpénztár és Kereskedelmi Részvény-Társaság, Erzsébetfalva